

Opinnäytetyö (AMK)

Media-alan koulutus

Journalismi

2019

Meeri Niinistö

RADIO TUO LÄHELLE - KAUKANAKIN

Frankfurtin SISU-radion merkitys
saksansuomalaisille

Meeri Niinistö

RADIO TUO LÄHELLE - KAUKANAKIN

Frankfurtin SISU-radion merkitys saksansuomalaisille

Tässä opinnäytetyössä tarkastellaan Frankfurtissa toimivan SISU-radion merkitystä saksansuomalaisille. SISU-radiota tekevät saksansuomalaiset vapaaehtoiset, ja se toimii yhteisöradio Radio X:n taajuuksilla ja nettiradiona. SISU-radiota lähetetään tunti viikossa. Opinnäytetyö on tehty toimeksiantona SISU-radiolle.

Tutkielma etenee SISU-radion ja sen emoradion esittelystä teoriaosaan, jossa esitellään pintapuolisesti muun muassa kulttuurista identiteettiä, kieltä ja yhteisöllisyyttä koskevia kysymyksiä. Teoriaosuuden jälkeen paneudutaan kyselyyn, joka toteutettiin verkossa saksansuomalaisten keskuudessa keväällä 2018. Kyselyyn tuli vastauksia yhteensä 110 kappaletta. Kyselyssä selvitettiin, mitä merkityksiä suomalaisten omalla radio-ohjelmalla on kielivähemmistön keskuudessa, ja millaisia sisältöjä kohdeyleisö haluaisi jatkossa radiolähetyksissä kuulla.

Kyselyn perusteella lähes puolet vastaajista eivät kuuntele SISU-radiota lainkaan. Tähän on vaikuttanut esimerkiksi muiden suomenkielisten uutisten ja muiden audiotallenteiden helppo saatavuus. Kuitenkin SISU-radio nähdään edelleen tärkeänä kanavana tiedonjakamisessa ja yhteisön ylläpitäjänä, ja kuulijat toivovatkin kuulevansa esimerkiksi saksansuomalaisten tapaamisista ja tapahtumista SISUn kautta. Myös kieli ja musiikki nähdään tärkeinä syinä kuunnella saksansuomalaista lähetystä. On kuitenkin huomattava, että vaikka henkilö ei välttämättä kuuntelisikaan SISU-radion lähetystä, ohjelmaa voi silti pitää kulttuurisesti merkittävänä. Yli puolet kyselyyn vastanneista pitää tärkeänä tai melko tärkeänä, että saksansuomalaisilla on SISUn kaltainen oma radio-ohjelmansa. Vastausten perusteella voidaan arvioida, että SISUn kuulijat ovat keskimäärin keski-ikäisiä ylittäneitä.

Kyselyssä kartoitettiin myös SISU-radion Facebook-sivun ja uusittujen nettisivujen käyttöä. Vastauksista selviää, että nettisivuilla ylläpidetty tapahtumakalenteri on monelle Frankfurtin alueella asuvalle kätevä työkalu. Analyysissä avataan myös yleisön toiveita sekä SISUn radiolähetyksen että sosiaalisen median sisällöistä.

Lopuksi tehdään yhteenvetoa tutkimuksen tuloksista ja SISU-radion mahdollisista tulevaisuudenkuvista. Jotta ohjelma pysyy elinvoimaisena, sen tulee löytää uusia yleisöjä ja heitä kiinnostavia sisältöjä. Vastauksissa korostuu, että muiden, samassa tilanteessa olevien kokemukset kiinnostavat SISU-radion kuuntelijoita.

ASIASANAT:

radio, yhteisöllisyys, yhteisömedia, ulkosuomalaiset, identiteetti

BACHELOR'S THESIS | ABSTRACT

TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Degree Programme in Media, journalism

2019 | 35 pages, 5 pages in appendices

Meeri Niinistö

RADIO BRINGS CLOSE – EVEN WHEN FAR AWAY

The importance of radio SISU Frankfurt for the Finns in Germany

The aim of this thesis is to define and find out the significance of the radio SISU for the Finns living in Frankfurt am Main, Germany. SISU-radio is maintained by volunteers and the radio show is live every Sunday at 11-12 AM at community radio 'Radio X'.

First this thesis will introduce the radio SISU and have a look at the Radio X where the weekly magazine is being broadcasted. After that the theory basis will be explained. Topics such as cultural identity, language and community will be presented briefly.

After this the survey will be introduced. The survey was made online during the spring 2018 amongst the Finns in Germany. The aim was to find out what are the meanings of a community radio show for a language minority and to clarify what kind of content the possible audience would be willing to hear also in the future when the competition in the media field will be increased. In total 110 people answered in the survey within those two weeks.

Almost half of the people that responded, are not listening to radio SISU at all. This is partly because of the availability of Finnish news, podcasts and other audio content on the web. However, radio SISU is still seen as an important source for information and as a bearer for community – the listeners are hoping to hear more about the Finns' meetings and events in the broadcast. Also language and music are seen as significant reasons for listening the radio program.

Based on the responses, it is estimated that the listeners are over middle age. However, it has been pointed out that even when a person is not consuming the content of radio SISU, the show can still be considered as culturally consequential. Over half of the respondents are considering that it is *important* or *quite important* that Finns are having their own community radio in Germany.

Also the social media accounts and the website of radio SISU are being analyzed. The event calendar on the website is seen as a handy tool amongst Finns. The hopes and future scenarios of the radio SISU's social media and website are also construed.

KEYWORDS:

radio, community, community media, expatriates, identity

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	5
2 SISU-RADIOSTA	7
2.1 Radio X	7
2.2 Rahoitus ja tekijät	8
2.3 SISU:n lähetysvirta	8
2.4 SISUn kohderyhmä ja mahdollinen kuuntelijakunta	9
2.5 SISU netissä	9
3 ULKOSUOMALAISEN IDENTITEETTI JA VÄHEMMISTÖMEDIAN MERKITYS	11
3.1 Identiteetti, kulttuuri ja kieli	11
3.2 Yhteisö- ja vähemmistömedia	14
4 KYSELYN TULOKSET JA ANALYYSI	16
4.1 Radio	17
4.1.1 Keitä vastaajat ovat?	17
4.1.2 Ketkä SISU-radiota kuuntelevat?	18
4.1.3 Miksi SISUa kuunnellaan?	20
4.1.4 SISUa pidetään arvossa – vaikka merkityksen nähdäänkin muuttuneen	23
4.1.5 SISU-radio tulevaisuudessa	26
4.2 Sosiaalinen media ja nettisivut	27
4.2.1 Ketkä vierailevat SISUn nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa?	28
4.2.2 Nettisivujen ja sosiaalisen median roolit tulevaisuudessa	29
5 JOHTOPÄÄTÖKSET	31
LÄHTEET	33

LIITTEET

Liite 1. Lomakekysely

1 JOHDANTO

Tämän tutkielman tarkoituksena on kartoittaa Frankfurtin SISU-radion merkitystä saksansuomalaisille. Tutkielma käsittelee SISU-radiota paikallis- ja yhteisöradiona, sekä vähemmistömedian vaikutusta ulkosuomalaisten yhteisöllisyyden kannattelijana. Käytin tutkielmani menetelmänä puolistrukturoitua lomakehaastattelua ja sisältöanalyysia. Tutkielmani tietoperusta koostuu muun muassa identiteettiä koskevasta kirjallisuudesta sekä muista ulkosuomalaisia ja heidän kulttuurejaan tutkivista tutkielmista. Opinnäytetyössäni pureudun muun muassa identiteettiä ja vähemmistömedioita koskeviin kysymyksiin sekä pohdin, miten saksansuomalaiset haluavat pitää suomalaista identiteettiään yllä – vai haluavatko lainkaan? Olen viettänyt Frankfurtissa, Saksassa, runsaasti aikaa viime vuosina, joten saksansuomalainen yhteisö ja kulttuurinen identiteetti kiehtovat minua myös henkilökohtaisella tasolla.

SISU-radio (myöhemmin käytän myös nimeä SISU) on osa Radio X -yhteisöradiota, jolla ei ole taloudellisia tavoitteita. Näin ollen myöskään radion kuuntelijamääriä ei ole juurikaan tutkittu. Toteutin keväällä 2018 kyselytutkimuksen, jonka avulla pyrin kartoittamaan, kuinka suuri kuulijakunta SISU-radiolla Saksassa on. Tutkielmassani etsin myös tietoa siitä, millaista radio-ohjelmaa saksansuomalaiset haluavat nyt ja tulevaisuudessa kuunnella, ja pidetäänkö suomalaisten omaa radio-ohjelmaa tärkeänä. Opinnäytetyö on tehty toimeksiantona SISU-radiolle ja näin ollen tiiviissä yhteistyössä myös sen toimittajakunnan kanssa.

Ulkomailla toimivia suomenkielisiä medioita on tutkittu aiemmin jonkin verran. Lähimpänä omaa aihettani lienee vastaavanlainen tutkimus Ruotsista, kun Hanna-Mari Lintula ja Ville Rämö tutkivat vuonna 2011 Ruotsin Sisuradion merkitystä ruotsinsuomalaisille. Erot Sisu-radioiden välillä ovat kuitenkin merkittävät: Ruotsissa Sisun radiolähetys tulee jokaisena päivänä, kun taas Saksassa lähetystä kuullaan vain sunnuntaisin, yhden tunnin ajan. Voidaan siis sanoa, että Ruotsin Sisu voi teoreettisesti toimia tiedonvälittäjänä ja uutislähteenä, kun taas saksalainen kaima tarjoaa lähinnä suomenkielistä aamukahviseuraa sunnuntaisin.

Vaikka Ruotsin Sisu-radiota koskeva tutkimus on tehty vain muutamia vuosia sitten, voidaan myös sanoa, että mediakenttä on ehtinyt muuttua paljon. Esimerkiksi podcastien määrä on lisääntynyt viime vuosina hurjasti, ja sosiaalinen media on vahvistanut asemaansa; saksansuomalaisia koskettavat ja kiinnostavat uutiset ja aiheet jaetaan Facebookissa ajantasaisesti esimerkiksi saksansuomalaisille tarkoitetuissa ryhmissä.

Tästä syystä otin tutkielmaani mukaan myös SISU-radion verkkosivut ja sosiaalisen median: millaista sisältöä saksansuomalaiset haluavat saada SISU-radion sosiaalisen median kanavien kautta ja millaista sisältöä he etsivät SISUn verkkosivuilta?

Yhä globaalimmassa maailmassa kaikilla on teoreettinen mahdollisuus perustaa oma media, esimerkiksi podcast, blogi tai videoblogi. Tällöin jokainen voi tarjota sisältöjä muille samassa tilanteessa oleville, vaikkapa kielivähemmistöille. Kuten myöhemmin tutkielmassani tuon ilmi, kielivähemmistöjen mediat osaltaan lisäävät demokratiaa. Ne sekä tuovat vähemmistöjen asioita julki suurelle yleisölle että selittävät ympäröivää maailmaa yhteisöjen omilla kielillä ja omien kulttuurien kautta. (Juppi 2011.) Vähemmistö- ja yhteisömediat saattavat siis olla yhä merkittävämmässä asemassa tulevaisuudessa, jos ja kun globalisoituminen kiihtyy entisestään.

2 SISU-RADIOSTA

Frankfurtin SISU-radio on nettisivujensa mukaan ”suomalaisten ääni Saksassa” (sisu-radio.de 2018). SISU-radion lähetystä tehdään joka sunnuntai kello 11-12 ja uusinta kuullaan maanantaisin kello 15-16. Suomalaisten ohjelma on ollut Radio X:n ohjelmakaaviossa sen alkuajoista alkaen, vuodesta 1997.

SISU on suomalaisten vapaaehtoisten toimittama radio-ohjelma, joka on osa Frankfurtin alueen yhteisöradiota, Radio X:ää. Studio sijaitsee Frankfurtin keskustassa, mutta lähetys kantautuu myös kaupungin ulkopuolelle.

Kun ryhdyin huhtikuussa 2018 tekemään kyselytutkimusta, lähetyksestä ei vielä ollut saatavilla podcast-versiota. Kyselytutkimuksen päättyessä toukokuun alussa 2018 Radio X teki sopimuksen, jonka perusteella jokainen ohjelma on kuunneltavissa tallenteena viikon ajan, mikäli ohjelman tekijät niin päättävät. Näin ollen kesästä 2018 lähtien myös SISU-radion jokainen lähetys on kuunneltavissa viikon ajan internetistä.

2.1 Radio X

Radio X on ei-kaupallinen yhteisöradioasema, joka on perustettu vuonna 1997. Radio-ohjelmia tekee noin 400 vapaaehtoista, lähes 90:n erilaiseen ohjelmaan. Kanavalla kuullaan muun muassa musiikkiohjelmia, makasiiniohjelmia kulttuurista, taiteesta ja politiikasta sekä kielivähemmistöjen omia lähetystyksiä. Kanavan toiminta rahoitetaan valtion tuella, lahjoituksilla sekä osallistumismaksuilla. Palkallisesti kanavalla työskentelee yksi henkilö. (RadioX.de 2018.) Radio X kuuluu sekä FM-radiosta Frankfurtin alueella että nettiradiosta. Radiokanavalla on myös oma mobiiliapplikaatio, jonka kautta lähetystä voi kuunnella ympäri maailman.

Radio X:n kuuntelijalukua on tutkittu Radio X:n johtaja Petra Widmayerin mukaan vain vuonna 2015. Tuolloin noin 25 000 yli 14-vuotiasta vastaajaa kertoi kuulleensa Radio X:n ohjelmaa kuluneella viikolla. Yhteisöradion tarkoituksena ei ole kuitenkaan tavoittaa suuria yleisöitä, vaan tarjota ohjelmaa vähemmistöille. Radio X ei siis yritäkään tavoittaa massoja, vaan tuottaa sisältöä pienillekin erityisryhmille – vaikka kuuntelijoita olisikin vain muutamia. (Widmayer 2018.)

2.2 Rahoitus ja tekijät

SISU-radiota, kuten muutakin Radio X:n ohjelmaa, tehdään vapaaehtoisvoimin. Tekijät ovat eri-ikäisiä, suomalaistaustaisia henkilöitä, ja keväällä 2018 tekijätiimissä oli kahdeksan aktiivista radioharrastajaa. Juontajat juontavat SISU-radiota vuorotellen; osa yksin, osa yhdessä toisen juontajan kanssa. Päätoimittajana toimii Outi Kyytsönen, joka on tehnyt SISU-radiota alusta pitäen. Varsinaista radioalan koulutusta ei ole juontajista kukaan, mutta Radio X edellyttää juontajiltaan tietämystä esimerkiksi siitä, miten kaupallisia sisältöjä voidaan käsitellä lähetyksissä journalistisesti. Radio X on sitoutunut muiden yhteisöradioiden tapaan olemaan ei-kaupallinen, ja näin ollen mainostaminen kanavalla on kielletty. (Kyytsönen 2018.)

Suurin osa Radio X:n toiminnasta rahoitetaan Hessenin osavaltion tuella. Tämän lisäksi SISU-radio saa Suomi-Seuran avustusta. Suomi-Seura jakaa opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä apurahoja ensisijaisesti yhteisöille ulkosuomalaisten kulttuuri- ja harrastustoimintaan (suomi-seura.fi 2019). SISUn alkutaipaleella avustus käytettiin esimerkiksi äänitysvälineisiin ja musiikkitalenteisiin. Nykyään rahoituksella maksetaan erilaisia tarpeita lähetystä varten, ja esimerkiksi vuonna 2018 uudistetut verkkosivut rahoitettiin Suomi-Seuran avustuksella. SISU järjestää rahoituksen avulla myös muun muassa lukutilaisuuksia ja konsertteja kaupungissa esimerkiksi erilaisten festivaalien aikaan. (Kyytsönen 2018.)

2.3 SISU:n lähetysvirta

SISUn lähetysvirrasta on lähes mahdotonta löytää yhteneväistä linjaa. Juonnot ovat juontajiensa 'näköisiä', sillä jokaisella juontajalla on vapaat kädet oman lähetyksensä suunnitteluun ja toteutukseen. Toimittaja-juontajat tekevät omat haastattelunsa sekä valitsevat itse lähetyksiensä musiikin, teemat ja puheenaiheet.

SISU on toimittaja Kirsi Hechlerin mukaan suunnattu saksansuomalaisille Frankfurtissa ja sen lähialueilla. SISUa voisi luonnehtia tiedotuskanavaksi saksansuomalaisille: se kertoo suomalaisia koskettavista tapahtumista, tapaamisista ja teemoista. Aiheina ovat esimerkiksi uutiset Suomesta ja Saksasta, sidottuna saksansuomalaisten elämään. Teemoina ovat usein esimerkiksi kulttuuri ja urheilu. Poliittikkaa SISU-radio ei juurikaan käsittele. (Hechler 2018.)

SISU-radion lähetyksissä soitettu musiikki vaihtelee toimittajan mukaan, mutta suomalaista musiikki on kuitenkin aina. Lähetyksissä soitetaan musiikkia monipuolisesti vanhasta tangosta ja iskelmästä listahitteihin. Päätoimittajalle lähetetään jonkin verran erityisesti ulkosuomalaisten tekemää musiikkia cd-tallenteina, ja niitä pyritään soittamaan mahdollisimman paljon. (Kyytsönen 2018.)

Haastattelut ovat myös olennainen osa SISU-radion lähetystä. Haastatteluita tehdään sekä tallenteena studion ulkopuolella että livenä sunnuntaisin. Studiohaastatteluihin pyydetään muun muassa kaupungissa työskenteleviä ja asuvia saksansuomalaisia tai alueella syystä tai toisesta vierailevia suomalaisia, esimerkiksi messuesittelijöitä. Suomi-kytkös on kuitenkin haastatteluiden yhteinen tekijä. (Kyytsönen 2018.)

2.4 SISUn kohderyhmä ja mahdollinen kuuntelijakunta

Alun perin SISU-radio on ollut erityisesti Frankfurtin alueella asuvien saksansuomalaisten oma radio-ohjelma, mutta nettiradion myötä voidaan ajatella, että kohderyhmä on kasvanut ja SISUa kuunnellaan myös muualla Hessenissä ja muissa Saksan osavaltioissa. Saksassa asuu konsulivirkailija Tarja Lashbrookin mukaan reilut 15 000 suomalaista (2016) ja heistä melkein 1 700 Hessenin alueella. Kesäkuussa 2017 Frankfurtissa asui 505 Suomen kansalaista. (Lashbrook 2018.)

SISU-radio kiinnostaa suomalaisia myös muualla Saksassa, sillä se on ainoa suomalainen radio-ohjelma koko maassa. Vastaavia, ulkosuomalaisille kohdennettuja radiokanavia ja -ohjelmia on myös muualla maailmassa, muun muassa Ruotsissa, Australiassa, Espanjassa ja Kanadassa.

SISU-radiolla on kuitenkin myös saksalainen kuuntelijakuntansa. Kyytsösen mukaan muutamat saksalaiset kuuntelijat kuuntelevat SISU-radiota musiikin takia, ja esimerkiksi Frankfurtin kansalaisopiston suomen kielen opiskelijoiden tiedetään kuuntelevan SISU-radiota opiskelumielessä. (Kyytsönen 2018.)

2.5 SISU netissä

SISU-radio uudisti nettisivunsa vuonna 2018. Verkkosivuille päivitetään esimerkiksi tapahtumakalenteria. Lisäksi sivuilla on tietoa juontajista ja tulevista lähetyksistä sekä

linkki nettiradioon. Toukokuusta 2018 lähtien nettisivuille on linkitetty linkki myös viikon lähetystallenteeseen.

SISU-radio on myös Facebookissa, sekä henkilönä että yrityssivuna. Henkilösivuna SISU on ollut jo vuosia, kun taas yrityssivu on perustettu vasta vuonna 2017. Nykyään toimittajat päivittävät pääosin yrityssivua, jonka tykkääjämäärä oli huhtikuussa 2019 yli 800.

SISUn Facebookia päivittää lähinnä päätoimittaja Outi Kyytsönen. Päivitykset ovat esimerkiksi puffeja eli eräänlaisia mainoksia tulevista ja menneistä lähetyksistä, tietoa studiovieraista sekä tunnelmakuvia suorasta lähetyksestä. Facebook-sivulla tiedotetaan muun muassa suomalaisia kiinnostavista tapahtumista, kuten saksansuomalaisten tapaamisista tai konserteista. Usein Facebookissa jaetaan vain linkki SISUn nettisivuille, jonne on koottu enemmän tietoa tapahtumista. Facebook-sivulle jaetaan myös esimerkiksi ulkosuomalaisia oletettavasti kiinnostavia uutisia. SISUn Facebook-sivua pyritään päivittämään tasaiseen tahtiin. Syksyllä 2018 SISU-radio teki myös Instagram-tilin, jota päivittää muutama SISUn toimittaja, mutta tilille ei kuitenkaan julkaista sisältöä kovin säännöllisesti. (Kyytsönen 2018.)

Kartoitin kyselyssä myös SISU-radion sosiaalisen median ja nettisivujen toimivuutta ja kattavuutta, sekä yleisön odotuksia SISUn sosiaalisesta mediasta ja sen sisällöistä. Sisulaiset itse pitävät sosiaalisen median ja verkkosivujen sisältöjä tärkeänä osana ohjelmaansa ja SISU-radion kokonaisuutta. Radiolähetykset, sosiaalinen media sekä nettisivut tukevat toisiaan ja toimivat yhdessä tiedonvälittäjänä, puffina sekä tapahtumakalenterina. (Kyytsönen 2018.)

3 ULKOSUOMALAISEN IDENTITEETTI JA VÄHEMMISTÖMEDIAN MERKITYS

Tässä luvussa perehdyn syvemmin siihen, mitä tarkoittaa identiteetti ja mikä on kulttuurin ja kielen merkitys ulkosuomalaisen arjessa. Onko saksansuomalaisilla halu tai tarve puhua äidinkieltään, ja kuinka tärkeänä saksansuomalaiset kokevat yhteisöllisyyden? Käsitelen myös vähemmistömedian ja yhteisöradion merkitystä ulkosuomalaisen identiteetille.

Frankfurtissa asuu reilut 500 saksansuomalaista (Lashbrook 2018). Kyselyyni tulleiden vastausten perusteella ja oman kokemukseni pohjalta voin arvioida, että on hyvin yksilöllistä, haluaako ulkosuomalainen olla yhteydessä muihin alueella asuviin suomalaisiin tai pitää muuten suomalaista kulttuuria yllä yhdessä suomalaisyhteisön kanssa. Frankfurtissa on kuitenkin monia tapoja pitää muihin suomalaisiin yhteyttä: kaupungissa toimii esimerkiksi kouluikäisille suunnattu Suomi-koulu ja Saksan suurin suomalainen seurakunta. Seurakunta järjestää kuukausittain erilaisia tapaamisia saksansuomalaisille, kuten vuosittaiset joulumarkkinat sekä kokkojuhlan juhannuksena, sekä ylläpitää suomalaista kirjastoa. Frankfurtinsuomalaisilla on myös oma Facebook-ryhmänsä, joka toimii varsin aktiivisesti ja jonka avulla ryhmän jäsenet sopivat tapaamisia satunnaisesti.

Tarkastelen tässä luvussa myös saksansuomalaisten identiteettikysymyksiä. Käyn aihetta pintapuolisesti läpi ja esittelen joitakin merkittävimpiä näkemyksiä identiteetistä, sillä itse termikään ei ole yksiselitteinen.

3.1 Identiteetti, kulttuuri ja kieli

Identiteettiä tutkitaan monilla eri tieteenaloilla, muun muassa sosiaali- ja humanistitieteissä, eivätkä tutkijat ja eri alojen asiantuntijat ole päässeet täyteen yhteisymmärrykseen identiteetin määritelmästä. Identiteettiä voidaan analysoida sekä yksilöidentiteettinä että ryhmäidentiteettinä, joka voi olla esimerkiksi ammatillinen, kansallinen, kulttuurinen tai kielellinen identiteetti. Kuitenkin kaikissa identiteettiä koskevassa kirjallisuudessa on pääosin yhteisenä tekijänä käsitys siitä, mikä tekee ihmisestä ihmisen. (Hokkila K. 2013, 11.)

Sosiologi ja kulttuurintutkija Stuart Hallin mukaan kaksi yleistä käsitystä identiteetistä ovat sosiologinen ja postmoderni subjekti. Sosiologisen käsityksen mukaan identiteetti muodostuu *minän* ja muun yhteiskunnan vuorovaikutuksessa. Tässä mallissa subjektilla on ”ydin, joka muovautuu dialogissa ulkopuolisten tekijöiden (esimerkiksi kulttuurien ja muiden identiteettien) kanssa”. Postmodernilla subjektilla taas ei ole nähty olevan kiinteää tai pysyvää identiteettiä. Tällöin subjekti ottaa erilaisia identiteettejä eri aikoina ja muuttuu jatkuvasti suhteessa ympäristöönsä. Näin ollen täysin yhtenäinen, varma ja johdonmukainen identiteetti ei ole koskaan saavutettavissa. (Hall 1999, 22-23.)

Hall näkee, että kulttuuri on yksi keskeisimmistä identiteetin muodostamisen, ylläpitämisen ja muuttamisen tavoista, ja samalla kulttuurillisen eron tekeminen kasvattaa yhteisötunnetta (*me*) ja ylläpitää erilaisuutta suhteessa muihin kulttuureihin (*he*). (Hall 2003, 85.) Arjessa käytämme sanaa *kulttuuri* hyvin monimuotoisesti. Yksinkertaisena määritelmänä voisi pitää esimerkiksi yhteisön kesken omaksuttua elämäntapaa (Hautaniemi 2001, 14). Hallin mukaan kansalliset kulttuurit koostuvat instituutioista, symboleista ja representaatioista. Kansallinen kulttuuri luo identiteettejä tuottamalla ”merkitystä kansakunnasta, johon voimme identifioitua”. Tällaisia merkityksiä ovat esimerkiksi tarinat, muistot ja kuvat, joita kansakunnassa kerrotaan, ja jotka yhdistävät nykyhetken ja menneisyyden. (Hall 1999, 47.) Tärkeä kulttuuristen merkitysten ja identiteettien lähde on tapa ja traditio: ”täällä tehdään näin” (Hall 2003, 90).

Brysseliin tilapäisesti muuttaneita suomalaisia eli ekspatriaatteja tutkineen Saarentalo-Vuorimäen (2014, 72) tutkimuksen mukaan noin joka kolmas Brysseliin muuttanut suomalainen ystävyystyö muuton jälkeen ensisijaisesti muiden alueella asuvien suomalaisten kanssa. Tyypillisimpiä syitä pitää yhteyttä pääosin muihin suomalaisiin ovat pienet lapset, pitkät työpäivät (ajanpuute) sekä kielimuurit. Saarentalo-Vuorimäen mukaan on kuitenkin tärkeää huomata, että nykypäivänä yhteydenpito ystäviin entisessä kotimaassa on helppoa, ja monilla ystävyys-suhteet säilyvät välimatkasta huolimatta (Saarentalo-Vuorimäki 2014, 74). Saksansuomalaisetkin voivat siten yhä enemmän puhua ja käyttää suomen kieltä päivittäisessä arjessa ilman paikallisia, suomalaisia kontakteja. SISU-radion kuuntelu kuitenkin liitetään osaksi suomalaista yhteisöä ja kontaktia muihin suomalaisiin. Tätä ajatusta tukee esimerkiksi se, että merkittävin syy kuunnella SISU-radiota on kyselytutkimuksen perusteella tiedonsaaminen suomalaisten tapaamisista. Toisaalta aihe nousee esille päivittäisessä kysymyksessä; miksi et kuuntele SISU-radiota:

En ole kovin kiinnostunut pitämään kontaktia muihin saksansuomalaisiin (26-32 -vuotias vastaaja)

Globalisaation ja kansainvälistyneen median myötä kulttuurisesta identiteetistä on tullut yhä ristiriitaisempi käsite. Kaupungistumisen vuoksi esimerkiksi uskonto, traditiot ja paikalliset yhteisöt ovat menettäneet merkitystään osana yksilön identiteettiä. (Jansson 2001, 3.) Länsimaisen modernisaation takia yksilön on yhä vaikeampi sopeutua ympäröivään yhteiskuntaan, sillä yhteiskunta muuttuu yhä nopeammalla tahdilla. ”Kuka minä olen?” ja ”Mihin minä kuulun?” ovat Janssonin mukaan merkittävimmät, modernia identiteettiä koskevat kysymykset (Jansson 2001, 6). SISU-radiota koskevan kyselyn mukaan on yksilöllistä, kumpaan kansalaisuuteen saksansuomalaiset enemmän identifioituvat. Monien vastaajien vastauksista korostuu yhteisöllisyyden tarve muiden suomalaisten kesken; esimerkiksi kiinnostus yhteisiä tapaamisia tai kieltä kohtaan. Erään vastaajan vastauksessa herää kuitenkin kysymys juuri siitä, missä vaiheessa ulkosuomalainen oikeastaan identifioi itsensä uuden kotimaansa kansalaiseksi.

Vietän kesän Suomessa, se riittää minulle. Olenhan 53 vuodessa jo melkein täysin saksalaistunut. Seuraan Suomen asioita netissä. En edes tiedä, mitä Sisu-Radio voisi minun ikäiselleni muka tarjota. (72v) (yli 65-vuotias vastaaja)

Kieltä voidaan pitää järjestelmänä tai välineenä, jolla kulttuuria ilmennetään (Hall 2003, 89). Kieli nähdään osana kulttuuria; sillä sekä ilmennetään että tuotetaan kulttuuria koko ajan. Kulttuuri siis muotoutuu toimintamme seurauksena, ja kielellä on tässä keskeinen rooli. (Tiittula 1997, 34.) Ulkosuomalaisten suhtautumista suomen kieleen ja sen säilymiseen ulkomailla on tutkittu jonkin verran. Esimerkiksi kanadansuomalaisten kielellisiä valintoja tutkiva tutkielma osoittaa, että suomen kieltä halutaan ylläpitää perheissä ja kielitaidon siirtäminen jälkipolvelle koetaan tärkeäksi. Kielen ylläpitäminen on monessa perheessä tietoinen päätös, ja perheen sisäisen kommunikoinnin lisäksi kielitaitoa ylläpidetään muun muassa suomalaisen median käytöllä, lukemalla, kirjoittamalla sekä osallistumalla suomalaiseen toimintaan Kanadassa. (Malinen 2016, 72.) SISU-radiota koskevassa kyselyssä kieli nousi myös yhdeksi syyksi kuunnella suomalaisohjelmaa. SISUa kuuntelevista vastaajista noin kolmasosa kertoi kuuntelevansa lähetystä ainakin osin suomen kielen takia. Kyselyn mukaan yhteisölliset syyt nousivat kuitenkin kieltä tärkeämmiksi syiksi. Käsittelen SISU-radion kuuntelemisen syitä enemmän kappaleessa 4.

3.2 Yhteisö- ja vähemmistömedia

Tässä tutkielmassa käsitellään nimenomaan saksansuomalaisten yhteisöradion käyttöä ja sen merkitystä. Yhteisömedia voi kuitenkin palvella myös esimerkiksi aatteellisen, uskonnollisen tai intressiyhteisön tarpeita. Euroopassa erilaisia yhteisöradioita on arvioitu olevan yli 3 000. (Juppi 2011.)

Yhteisöradio on kolmannen sektorin ei-kaupallinen, yhteisön omistama ja voittoa tavoittelematon radiokanava. Aiemmissa tutkielmissa yhteisöradio on määritelty esimerkiksi ”yhteisön mahdollisuudeksi saada äänensä kuuluviin ja samalla yhteisömedia edistää yhteisön sananvapautta ja kulttuuria” (Lindholm 2016, 8). Kuten jo aiemmin toin esille, SISU-radion emoradio Radio X:n ei ole tarkoitus tavoittaa suuria kuulijamääriä, vaan tarjota vähemmistöille ja kieliyhteisöille mahdollisuus saada äänensä kuuluviin.

Mediatutkimuksessa on jo 1960-luvulta asti kirjoitettu, kuinka media lyhentää etäisyyksiä ja tasoittaa myös eri kulttuurien eroja. Media on kansainvälistynyt, mutta samalla viestintävälineiden monipuolistuminen on luonut paikallisia yhteisöjä suurkaupunkeihin. (Kivikuru, Pietiläinen 2014, 6-8.) Paikallinen yhteisömedia luo yhteisöllisyyden tunteen lisäksi avoimuutta, demokratiaa ja osallistumisen kulttuuria. Se myös antaa äänen marginaaliryhmille, jotka valtamedia kenties ohittaa ja näin yhteisömedia tuo uusia, vaihtoehtoisia näkökulmia esille. Yhteisö- ja vähemmistömediat lisäävät demokratiaa osoittamalla toiminnan ja vaikuttamisen paikkoja, mutta myös selittämällä globaalien tapahtumien merkityksiä ja seurauksia paikallisella tasolla. (Juppi 2011.) Kansainvälisten radiolähetysten määrä on vähentynyt Euroopassa, ja samalla alueellisten ja pienten kielten asema on tullut tärkeämmäksi, sillä hyvästäkin kielitaidosta huolimatta suuri osa ihmisistä seuraa viestimiä mieluiten äidinkielellään. Välineiden ja tiedon määrä on lähes rajaton, mutta kanavatulvassa on enemmänkin kyse tarvittaessa saatavissa olevista mahdollisuuksista kuin todellisuudessa käytetyistä tilaisuuksista. (Kivikuru, Pietiläinen 2014, 6-8.) Tämän voi nähdä myös tutkimusaineistoni vastauksissa: SISU-radio voidaan kokea tärkeäksi, vaikka sitä ei välttämättä itse kuuntelisikaan: se on siis tarvittaessa saatavissa oleva vaihtoehto.

Saksassa Bürgermedia (vapaa suomennos: kansalaismedia), johon lasketaan muun muassa ei-kaupalliset paikallisradiot ja yhteisöradiot, on vakiinnuttanut asemansa vankasti muuhun Eurooppaan verrattuna. Bürgermedioiden jatkuvuus on taattu lainsäädännöllä ja mediat saavat myös merkittävää rahallista tukea. Saksassa toimii yli

170 vapaata tv- ja radiokanavaa, joiden toimintaa valtiollinen instituutti Landesmedienanstalt tukee yli 25 miljoonalla eurolla vuodessa. On arvioitu, että koko maassa Bürgermediat tavoittavat 1-1,5 miljoonaa median käyttäjää päivittäin. (Bürgermedien in Deutschland 2015.)

4 KYSELYN TULOKSET JA ANALYYSI

Toteutin lomakekyselyn huhti-toukokuussa 2018 kahden viikon aikana (15.-29.4.2018). Valitsin kyselypohjaksi Googlen palvelun, GoogleFormsin, sillä olin käyttänyt alustaa aiemmin ja arvioin, että Forms olisi ulkoasultaan myös yleisölle tuttu. Käytin lomakkeessani sekä pakollisia että vapaaehtoisia kysymyksiä. Osa kysymyksistä toimi rasti ruutuun -periaatteella, kun taas osaan pyydettiin avointa, pidempää vastausta. Lomaketta voi tarkastella liitteistä.

Jaoin lomaketta saksansuomalaisten Facebook-ryhmissä (suomalaiset Frankfurtissa, Suomalaiset Saksassa, suomalaiset opiskelijat Saksassa, suomalaiset Berliinissä). Kysely oli suunnattu vain yli 18-vuotiaille. Koska tiesin SISU-radiota kuunneltavan myös muualla Saksassa, jaoin kyselyä myös Frankfurtin ulkopuolisiin ryhmiin. Myös SISU-radion päätoimittaja ja toimittajat jakoivat linkkiä sähköpostitse ja sosiaalisen median kanavissa. Lisäksi tulostin lomakkeesta paperiversioita, jotka olivat saatavilla Frankfurtin suomalaisen seurakunnan tiloissa. Tätä kautta sain vastauksia noin 20 kappaletta. Näistä paperiversioista jouduin hylkäämään muutaman, sillä niihin ei ollut täytetty kaikkia pakollisia tietoja. Paperilomakkeet syötettiin GoogleFormsiin sellaisenaan. Näitä paperilla toimitettuja, hyväksytyjä lomakkeita oli yhteensä 16 kappaletta.

Ohjeistin ja rohkaisin myös sellaisia saksansuomalaisia, jotka eivät kuuntele SISU-radiota, osallistumaan kyselyyn. Ajattelin, että olisi mielenkiintoista kuulla myös heidän näkemyksensä siitä, millainen radio-ohjelman (ja sen sosiaalisen median kanavien) tulisi olla ja millaista sisältöä he voisivat ryhtyä kuuntelemaan ja seuraamaan.

Sain kyselyyni vastauksia yhteensä 110 kappaletta. Esittelen saamiani vastauksia ja analysoin niitä kahdessa eri kategoriassa radion ja sosiaalisen median osalta.

4.1 Radio

SISU-radion kuuntelijamääriä ei ole koskaan tutkittu, sillä SISU on osa yhteisöradio Radio X:ää. Tässä osiossa pyrin kartoittamaan, kuinka paljon SISUa kuunnellaan ja miksi sekä millaisia toiveita kyselyyn vastanneilla on suomalaisohjelman tulevaisuudesta.

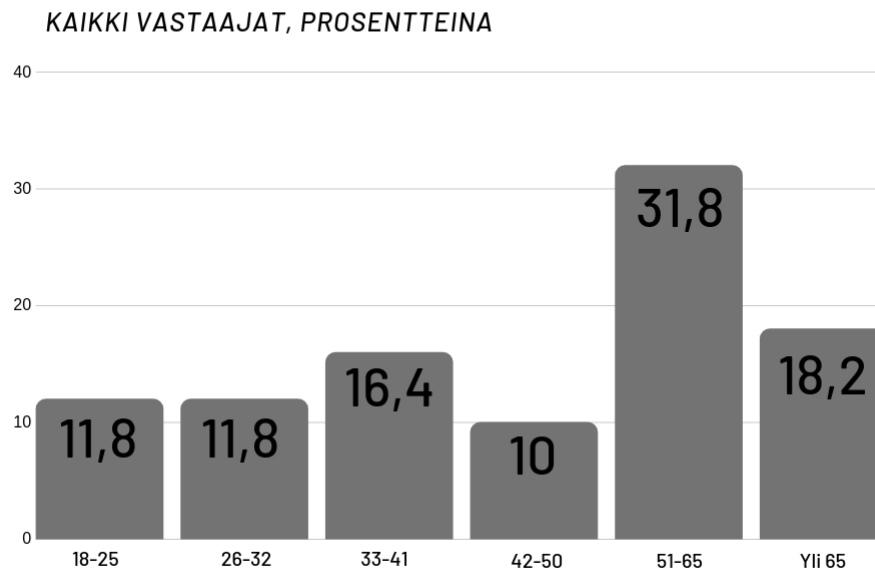
4.1.1 Keitä vastaajat ovat?

110 vastaajasta 80 on Suomen kansalaisia. Tämän lisäksi vastaajista 16:lla oli sekä Saksan että Suomen kansalaisuus. Kuusi vastaajaa kertoi olevansa Saksan kansalaisia ja yksi Ranskan kansalainen.

Kyselyyni vastanneista lähes puolet asui Frankfurtin alueella ja 29 vastaajaa kertoi asuvansa muualla Hessenin osavaltiossa. Vastaajista 30 ilmoitti asuvansa muualla Saksassa, ja yksi kuuntelija kertoi asuvansa Lontoossa.

Vastaajista suurin osa (60 %) ilmoitti iäkseen yli 42 vuotta. Suurin ikäryhmä oli 51-65 -vuotiaat, joita oli kyselyyn vastanneista jopa lähes kolmannes (Kuvio 1). Kun lasketaan kahden nuorimman ikäluokan vastaajat yhteen, nähdään, että 18-32 -vuotiaita on vastanneiden joukossa vain alle neljännes.

VASTAAJIEN IKÄ

Kuvio 1. Kuvioista näemme, minkä ikäisiä kyselyyn vastanneet ovat. (n=110)

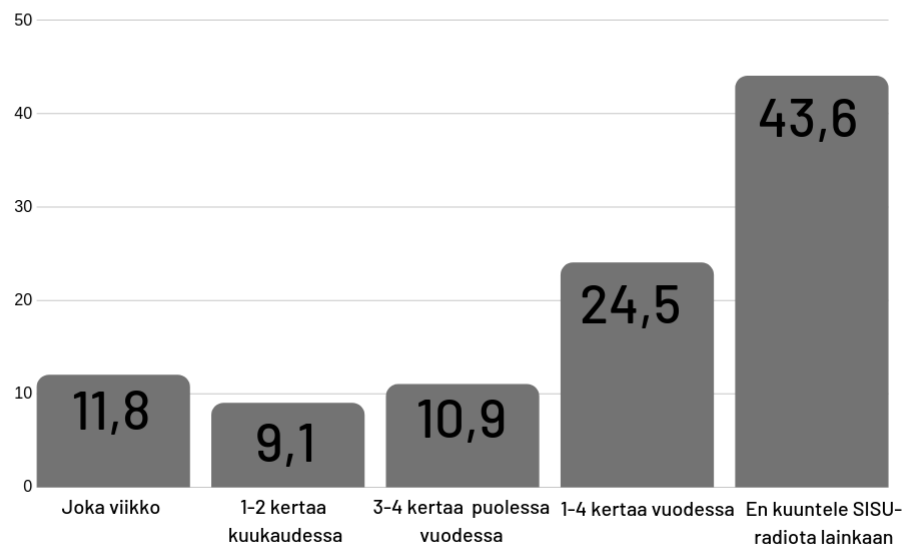
4.1.2 Ketkä SISU-radiota kuuntelevat?

Aloitan tutkimalla SISU-radion kuuntelemistottumuksia. Joka sunnuntai SISU-radiota kuuntelevia on kyselyn mukaan 13 vastaajaa eli noin joka kymmenes (Kuvio 2). Kun lasketaan yhteen joka viikko SISU-radiota kuuntelevat sekä kerran-kaksi kuukaudessa kuuntelevat kuulijat, on prosentuaalinen osuus vastaajista noin 20 %. Joka viides vastaaja siis kuuntele SISUa vähintään kerran kuukaudessa.

Kyselyyn vastanneista reilut 40 % kertoi, ettei kuuntele SISU-radiota lainkaan.

KUINKA USEIN KUUNTELET SUOMALAISTA SISU-RADIOTA?

KAIKKI VASTAAJAT, PROSENTTEINA

Kuvio 2. Yllä kuvattuna, kuinka usein vastaajat kuuntelevat SISU-radiota. (n=110)

Kun lasketaan yhteen kaikki ne vastaajat, jotka kuuntelevat SISU-radiota edes kerran vuodessa, saadaan kuuntelijoiden lukumääräksi yhteensä 62. Tästä luvusta on vaikea tehdä pitäviä päätelmiä. Olen kuitenkin verrannut kuuntelukertoja ja 'kuuntelijaprofiileja' keskenään, ja näistä vertailuista voidaan tehdä muutamia huomioita.

Niistä vastaajista, jotka ilmoittivat kuuntelevansa SISU-radiota viikoittain, jokainen on asunut Saksassa yli kymmenen vuotta, ja kaksi heistä kertoo olevansa saksalaisia. Joka viikko SISUa kuuntelevia vastaajia oli yhteensä 13 ja heistä yhdeksän kuuntelee lähetystä FM-radiosta. Näistä 13:sta vain kolme on 'tykännyt' SISUn Facebook-sivusta. Joka viikko kuuntelevista vastaajista jokainen kertoi kuuntelevansa lähetystä ainakin osin kuullakseen suomalaisten tapaamisista ja tapahtumista. SISUlla on siis vankka asema erityisesti niiden saksansuomalaisten, jotka pitävät SISUa ensisijaisesti tiedotuskanavana, keskuudessa.

Viikoittain kuuntelevien joukosta kymmenen on ilmoittanut iäkseen yli 51. Heistä moni on myös sitä mieltä, että SISU-radion merkitys ei ole muuttunut sosiaalisen median myötä. Voitaneen siis arvioida, että SISU-radio on tärkeä media vanhemmalle sukupolvelle, ja sellaisille vastaajille, jotka eivät ole kenties lainkaan sosiaalisessa mediassa.

Vastauksista voidaan myös arvioida, että SISU-radio ei ole juuri onnistunut tavoittamaan niitä suomalaisia, jotka ovat asuneet maassa vasta muutamia vuosia. Lähes neljännes vastaajista on asunut Saksassa vasta kuusi vuotta tai vähemmän, ja heistä vain kolme kertoo kuuntelevansa SISU-radiota edes joskus.

SISUn vankka kuulijakunta vaikuttaa kyselyn mukaan olevan vanhempaa sukupolvea – ainakin nuorten kuulijoiden määrä näyttäisi olevan vähäinen. Alle 42-vuotiaita vastaajia oli yhteensä 44 ja heistä 31 vastasi, ettei kuuntele SISU-radiota lainkaan.

SISU-radiota kuuntelevista vastaajista yli puolet kuuntelee lähetystä pääsääntöisesti nettiradion kautta ja vastaavasti lähes puolet kertoi kuuntelevansa SISUn lähetystä FM-vastaanottimesta. Radio X:n mobiiliapplikaation kautta SISU-radiota ilmoitti kuuntelevansa vain kaksi vastaajaa.

SISU-radion lähetykset ovat olleet kesästä 2018 alkaen kuultavissa myös tallenteena. Tallenteet ovat kuultavissa viikon ajan varsinaisen lähetyksen jälkeen. Toimittajakunta ei ole kuitenkaan saanut podcastien kuuntelijalukuja käyttöönsä, sillä emoradio Radio X on ilmoittanut kuulijalukujen tarkastelun olevan yhteisöradion periaatteiden vastaista. (Kyytsönen 2019.)

4.1.3 Miksi SISUa kuunnellaan?

Kyselyssä kartoitettiin, miksi ja mistä syistä vastaajat kuuntelevat SISU-radiota. Vastaajista 62 kertoo kuuntelevansa SISU-radiota kerran vuodessa tai useammin. Suurimmaksi syyksi kuunnella radio-ohjelmaa nousi kyselyn perusteella tiedonsaanti suomalaisten tapaamisista ja tapahtumista (47 vastaajaa). Vastaajista 28 kertoi kuuntelevansa SISUa suomalaisia koskettavien uutisten ja 25 musiikin takia. Suomen kielen takia SISUa kuuntelee 19 kuulijaa.

SISU-radion merkitys yhteisön ylläpitäjänä ja luojana näkyy kyselyn vastauksissa: lähetyksen tulisi olla suomalaisuutta Suomesta ja Saksasta, saksansuomalaisille. Lähetyksessä halutaan kuulla sellaisia asioita, jotka koskettavat saksansuomalaisia, niin läheltä kuin kaukaa. Paikallisten medioiden tulisikin ottaa huomioon maailmanlaajuiset tapahtumat ja ilmiöt ja antaa niille merkitys paikallisella tasolla; miten koko maailmaa koskettava uutinen vaikuttaa juuri minun elämääni (Juppi 2011). Paikallisuuden ja yhteisöllisyyden tarpeesta kertoo eräs vastaus, jossa toivottiin poimintoja Suomalaiset Frankfurtissa -Facebook-ryhmästä. Ryhmä koostuu paikallisista ihmisistä, jotka

keskustelemalla itselleen tärkeitä ja ajankohtaisista aiheista muodostavat verkossa eräänlaisen oman yhteisönsä. Näin voidaan ajatella, että aihe on paikalliselle yhteisölle tärkeä.

Suomalaisia tapahtumia Saksassa/Frankfurtissa ja mitä Suomessa tapahtuu. SISU-Radio on minulle hyvä mahdollisuus kuunnella Suomen kieltä – siksi tykkään kaikista aiheista, jos ovat vaan Suomen kielellä. (42-50 -vuotias vastaaja)

Vähemmistömedian merkitys ”tapahtumakalenterin” ylläpitäjänä on huomattu myös muissa vastaavanlaisissa tutkielmissa. Kanadan Sanomia tutkineen Viivi Pietiläisen mukaan tarve pysyä perillä kanadansuomalaisten asioista sekä tulevat tapahtumat ovat suurimpia syitä lukea kanadansuomalaisten lehteä (2013, 36). Vastaavasti tiedon saanti ruotsinsuomalaisia koskevista asioista ja tapahtumista nousi esiin myös Rämön ja Lintulan tutkimuksessa, joka koski ruotsinsuomalaista Sisuradiota (Lintula & Rämö 2011, 97).

Usea kyselyyn vastannut haluaisi kuulla lähetyksissä, miten muut saksansuomalaiset ovat Frankfurtiin päätyneet. Vaikuttaa siltä, että samaistuminen muihin, samassa tilanteessa oleviin, koetaan tärkeänä. Useampi vastaaja toivoi, että SISU-radion lähetyksissä kuultaisiin enemmän haastatteluja, henkilökuvia ja muiden alueella asuvien tarinoita; miten he ovat Saksaan päätyneet ja mitä he nykyisin tekevät? Kun kysyin, millaista sisältöä vastaajat haluaisivat kuulla lähetyksessä, muiden tarinat kiinnostivat vastaajan iästä riippumatta.

Uusien tännemuuttajien ”raportteja” (yli 65-vuotias vastaaja)

Suomalaisten toimista Saksassa (18-25 -vuotias vastaaja)

Yllätyksekseni musiikki nousi kolmanneksi suurimmaksi syyksi kuunnella suomalaista lähetystä. Liikenne- ja viestintäministeriön raportin (Kotisaari ym 2014) mukaan radion asema musiikin jakelussa on heikentynyt roimasti. Vaikka radiokanavat luovat edelleen profiilia musiikkivalinnoillaan, on juontajien ja toimittajien painoarvo radiokanavien vetovoimatekijänä noussut, sillä musiikki on helposti saatavilla esimerkiksi suoratoistopalveluiden kautta (Kotisaari ym 2014, 48). Musiikilla on kuitenkin merkitys SISUn kuuntelijoille; useampi kuuntelija kertoo pitävänsä erityisesti lähetysten musiikkivalinnoista. Lähetysten musiikkivalinnat vaihtelevat juontajien mukaan, mutta SISU-radiossa kuullaan silti laajasti suomalaista musiikkia vanhoista tangoista ja iskelmistä tuoreimpiin listahitteihin. Jotkin juontajat ovat profiloituneet uudemman musiikin soittamiseen, kun taas toiset soittavat vanhempia klassikoita.

Kyselyn mukaan suurin osa SISU-radion vakinaisista kuuntelijoista on keski-ikäisiä ylittäneitä, ja useat heistä toivovat saavansa lähetyksestä tietoa saksansuomalaisille tärkeitä asioista – asioista, joista nuorempi sukupolvi on jo kenties perillä sosiaalisen median kautta. Ajan kuluessa SISUn tulee siis todennäköisesti pohtia, millaista sisältöä se haluaa tarjota seuraavalle, enemmän sosiaalista mediaa seuraavalle sukupolvelle. Samanlaisia havaintoja on tehnyt myös kanadansuomalaisia tutkinut Malinen (2016, 39): Nuoremmille sukupolville paikallisesti tuotetut, suomenkieliset mediat eivät tarjoa tarvittavaa virikettä kielen ylläpitämiseen tai tiedon hankkimiseen, eivätkä lehdet välttämättä herätä kiinnostusta, elleivät ne ole laadukkaasti tuotettuja. Vanhemmille sukupolville Kanadassa ilmestyvä ulkosuomalaisten lehti taas on tärkeä sekä kielen ylläpitämisen että suomalaisuuden vaalimisen tapa. (Malinen 2016.) Voidaan myös ajatella, että SISU-radion kaltainen yhteisömedia paikkaa tieto- ja viestintäteknologian kehitykseen liittyvää eriarvoisuutta sukupolvien välillä (Juppi 2011). Siinä, missä nuoremmat sukupolvet löytävät ulkosuomalaisia koskevat uutiset reaaliajassa ja monipuolisesti internetistä ja sosiaalisesta mediasta, vanhemmalle sukupolvelle SISU on kenties ainoa tapa pysyä ajan tasalla synnyinmaan tapahtumista.

Vastaajista 48 kertoi, ettei kuuntele SISU-radiota lainkaan (Kuvio 2). Vastauksissa toistuvat muutamat syyt. Osa kyselyyn vastanneista ei edes tiedä, mistä SISU-radiota voisi kuunnella. Joillekin taas lähetyksaika on yksinkertaisesti huono.

En oikein tiedä, mistä sitä voisi kuunnella ja milloin siellä on lähetyks meneillään, tai millaista sisältöä radiolla on. Pidän ideasta mutta en tiedä siitä tarpeeksi (18-25 -vuotias vastaaja).

Ajankohta ei usein sovi perheen muuhun sunnuntain ohjelmaan (51-65 -vuotias vastaaja).

Osa vastaajista kertoi, ettei kuuntele radiota lainkaan. Toiset taas ilmoittavat muiden audiosisältöjen (radiokanavien ja podcastien) olevan helposti verkossa saatavilla sekä suomeksi että saksaksi.

En yleensä kukaan kuuntele lähes koskaan enkä kuuntele nettiradiotakaan. (26-32 -vuotias vastaaja).

En koe suomalaisia radio-ohjelmia tärkeäksi, vaikka asun Saksassa. Jos kuuntelen radiota, kuuntelen sitä netistä ja silloin samoja kanavia, joita kuuntelin Suomessa asuessani (33-41 -vuotias vastaaja).

Muutamit vastaajat kertoivat, etteivät SISU-radion lähetykset vaikuta tarpeeksi kiinnostavilta.

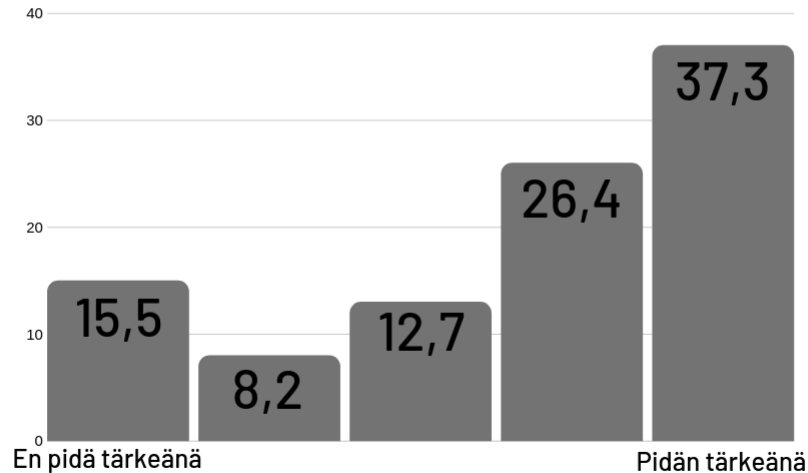
Vielä ei ole tullut vastaan niin mielenkiintoista aihetta, että olisin nettiradion avannut. (33-41 -vuotias vastaaja)

4.1.4 SISUa pidetään arvossa – vaikka merkityksen nähdäänkin muuttuneen

Kyselyn perusteella voidaan arvioida, että SISU-radiota pidetään tärkeänä saksansuomalaisten keskuudessa. Yli 60 % vastaajista pitää saksansuomalaisten omaa radio-ohjelmaa joko tärkeänä tai melko tärkeänä (Kuvio 3).

KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT, ETTÄ SAKSANSUOMALAISILLA ON OMA RADIO-OHJELMA?

KAIKKI VASTAAJAT, PROSENTTEINA

Kuvio 3. Kyselyssä kartoitettiin, kuinka tärkeänä vastaajat pitävät suomalaisen radio-ohjelman olemassaoloa. Vastaajat pystyivät valitsemaan janelalla ”En pidä tärkeänä” ja ”Pidän tärkeänä” tai näiden vaihtoehtojen väliltä. (n=110)

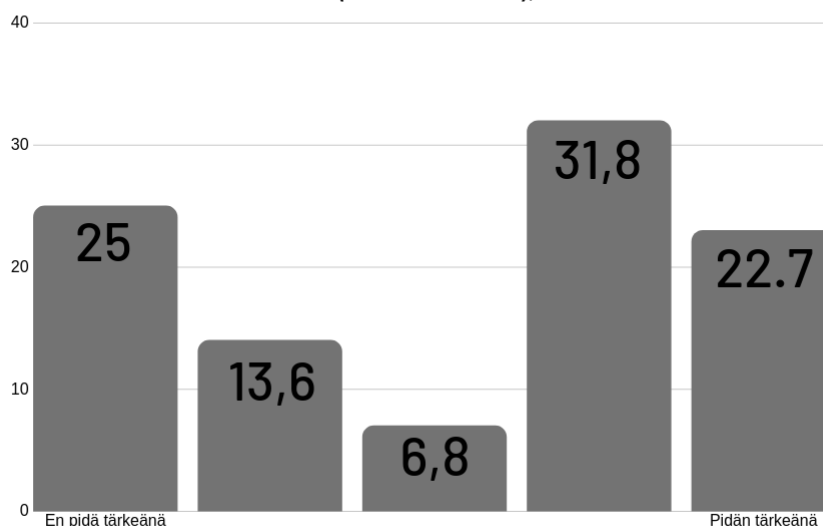
Yli kolmannes heistä, jotka eivät kyselyn mukaan kuuntele SISU-radiota lainkaan, pitävät silti saksansuomalaisten omaa radio-ohjelmaa tärkeänä tai melko tärkeänä. Vaikka suomalainen radiolähetys ei siis kiinnostaisi itseä, sen olemassaolo voidaan silti kokea merkittäväksi. Vastaavanlaisia tuloksia on saatu myös muista vähemmistömedioita tutkivista tutkimuksista. Viivi Pietiläisen Kanadan Sanomia käsittelevässä tutkimuksessa vastaajat kertoivat, että tärkeintä kanadansuomalaisten lehdessä on, että sellainen on olemassa (Pietiläinen 2013, 37). Myös ruotsinsuomalaisten Sisuradiota tutkineet Ville

Rämö ja Hanna-Mari Lintula kirjoittavat, että radiokanavaa voidaan pitää tärkeänä, vaikka sitä ei itse kuuntelisikaan (2011, 97). Mari Hakola on tutkinut Portugalissa asuvien suomalaisten kulttuuri-identiteetin kielellistä rakentumista. Hakolan mukaan ulkosuomalaisten kulttuuri-identiteetit ovat ajassa ja tilanteessa muuttuvia ja moniäänisiä. Haastateltavat olivat samanaikaisesti Portugaliin juurtuneita, mutta vaalivat silti suomalaisia juuriaan. (Hakola 2006, 95.) Vastaavasti voikin olla, että SISU-radion olemassaolo vaalii suomalaisuutta ja luo turvaa siitä, että koti-suomi on esimerkiksi kielenä helposti saatavilla, jos siihen joskus haluaa tai tarvitsee tukeutua.

Jos vastaajat jaetaan kahteen ryhmään iän perusteella (alle 42-vuotiaat ja yli 42-vuotiaat) voidaan nähdä, että vaikka sekä nuoremmat että vanhemmat pitävät SISU-radiota tärkeänä, arvostavat vanhemmat sitä kuitenkin hieman nuorempaa sukupolvea enemmän (Kuvio 4 & 5). Toisaalta ruotsinsuomalaisten Sisuradiota tutkineet Lintula ja Rämö kirjoittavat, että osa haastateltavista kertoi suomalaisuuden merkityksen kasvaneen heidän vanhetessaan, ja tämä halu voi kasvattaa myös halua kuluttaa suomenkielistä mediaa (2011, 98). On siis mahdollista, että myös nuoremmat sukupolvet ”oppivat” kuuntelemaan saksansuomalaisten SISUa.

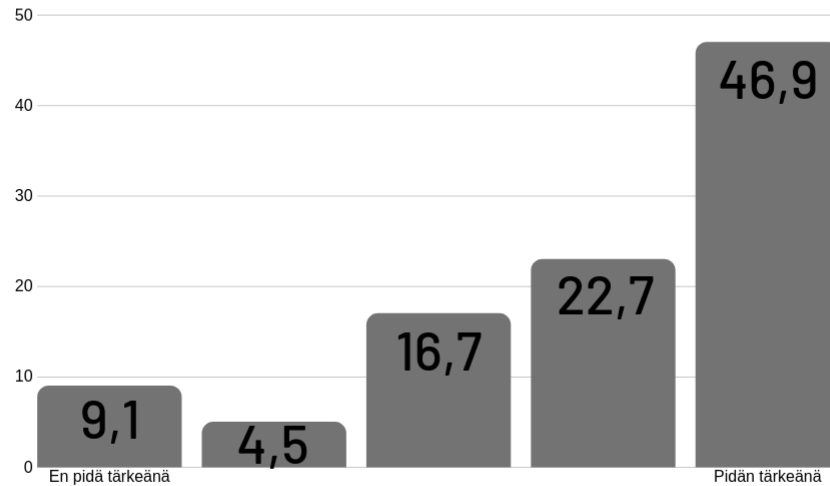
KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT, ETTÄ SAKSANSUOMALAISILLA ON OMA RADIO-OHJELMA?

ALLE 42-VUOTIAAT VASTAAJAT (YHTEENSÄ 44), PROSENTTEINA

Kuvio 4. Alle 42-vuotiaiden suhtautuminen SISU-radion tärkeyteen. Vastaajat pystyivät valitsemaan janelle ”En pidä tärkeänä” ja ”Pidän tärkeänä” tai näiden vaihtoehtojen väliltä. (n=44)

**KUINKA TÄRKEÄNÄ PIDÄT, ETTÄ
SAKSANSUOMALAISILLA ON OMA RADIO-OHJELMA?**
YLI 42-VUOTIAAT VASTAAJAT (YHTEENSÄ 66), PROSENTTEINA

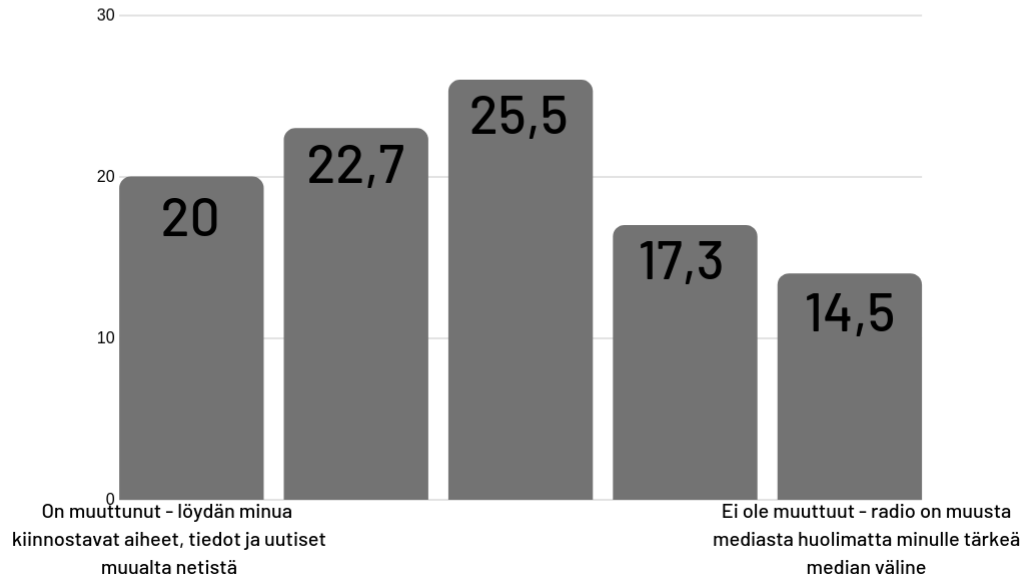

Kuvio 5. Yli 42-vuotiaiden suhtautuminen SISU-radion tärkeyteen. Vastajat pystyivät valitsemaan janelle "En pidä tärkeänä" ja "Pidän tärkeänä" tai näiden vaihtoehtojen väliltä. (n=66)

Kyselyyn vastanneet kuitenkin uskovat, että sosiaalisen median myötä SISU-radion merkitys on muuttunut (Kuvio 6). Yli 40 % vastaajista näkee, että saksansuomalaisten oman radio-ohjelman merkitys on muuttunut ainakin jonkin verran. He löytävät itseään kiinnostavat aiheet, uutiset ja tarvittavat tiedot muista lähteistä, esimerkiksi sosiaalisesta mediasta. Vain 15 % vastaajista uskoo, ettei SISU-radion merkitys ole sosiaalisen median myötä muuttunut.

USKOTKO, ETTÄ SOSIAALISEN MEDIAN MYÖTÄ SISU-RADION MERKITYS ON MUUTTUNUT?

KAIKKI VASTAAJAT, PROSENTTEINA

Kuvio 6. Vastaajien mielipide SISU-radion merkityksestä muuttuvassa mediakentässä. Vastaajat pystyivät valitsemaan janelle "On muuttunut" ja "Ei ole muuttunut" tai näiden vaihtoehtojen väliltä. (n=110)

4.1.5 SISU-radio tulevaisuudessa

Suomalaiset kuuntelevat edelleen paljon radiota: keskimäärin suomalainen kuuntelee radiota jopa kolme tuntia päivässä. Radiovastaanotin on edelleen suosituin audiolähde, vaikka jopa 30 prosenttia Finnpanelin tutkimukseen osallistuneista kuunteli radiota matkapuhelimen kautta. Suomessa radiokanavia on yli 100. (Finnpanel 2018.) Suomenkielistä tarjontaa on paljon ja kilpailu ihmisten ajasta käy kiivaana. Varsinkin, kun podcastien suosio on kasvanut viime vuosina, ja erilaiset audiotarjonnat kilpailevat erityisesti nuorten kuuntelijoiden ajankäytöstä. Saksansuomalaisillakin on lähes rajaton pääsy myös suomenkieliseen audiotarjontaan, joka näkyy myös kyselyn vastauksissa. Monelle vastaajalle riittää suomalainen ja saksalainen uutisisältö sekä podcastit, eikä SISU-radiota tule kuunneltua.

En koe tarpeelliseksi, sillä netistä löytyy suomalaista ja suomenkielistä (uutis)materiaalia paljon. Saksalaiset uutiset ja ohjelmat kuuntelen/katson saksaksi. (26-32 -vuotias vastaaja)

Tästäkin huolimatta radio pitää pintansa yhä nopeamman tiedonvälityksen aikana, sillä radio on ihmisten arjessa läsnä myös parasosiaalisen suhteen avulla (Käkelä 2018, 6). Parasosiaalinen suhde on lyhyesti kuvattuna kuuntelijan tai katsojan myönteinen, tunnepitoinen suhde mediaesiintyjään. Tällainen suhde syntyy, kun kuulija kuulee juontajaa säännöllisesti ja tavallaan ”oppii tuntemaan” hänet. (Isotalus 1994). Radiojuontajien parasosiaalisia suhteita tutkineen Käkelän mukaan suhdetta ylläpidetään kertomalla tarinoita kuin hyvälle ystävälle ja ajan myötä samaistumisen tunne johtaa parasosiaaliseen suhteeseen (Käkelä 2018, 66). Tällaiset suhteet tulevat esille myös muutamissa vastauksissa:

Kivoja vieraita, tutut toimittajat (51-65 -vuotias vastaaja)

Upeiden juontajien Suvi, Aino, Kirsi, Ode vuoksi (51-65 -vuotias vastaaja)

Muutama kyselyyn vastannut toi esiin, että lähetyksaika, sunnuntaiaamupäivä, sopii huonosti päivän muiden askareiden kanssa yhteen sovitettavaksi, ja SISU-radion ajankohta unohtuu helposti. Keväällä 2018 SISU-radion lähetykset siirtyivät podcasteina kuultavaksi viikon ajaksi myös jälkikäteen. Tämä ratkaissee aikatauluongelman, mutta ei ole kuitenkaan itsestään selvää, että yleisö löytää SISUn podcastin pariin. Paikallisradioiden sosiaalisen median käyttöä tutkineen Näslundin mukaan Facebookissa jaetut podcastit voivat saada huomiota osakseen, jos päivitykset osataan markkinoida oikein. Päivitysten tulisi olla mielenkiintoisesti esitetty ja tarjota lukijalle myös mahdollisuutta kommentointiin. (Näslund 2015, 30.) Vielä jää nähtäväksi, kuinka SISU-radion toimituksessa opitaan hyödyntämään podcasteja, ja näin saamaan kontaktia myös uusiin mahdollisiin kuulijoihin.

4.2 Sosiaalinen media ja nettisivut

SISUn suurin sosiaalisen median kanava on Facebook, jossa sillä on huhtikuussa 2019 yli 800 tykkääjää. Lisäksi SISU on syksyllä 2018 liittynyt Instagramiin, jossa se vielä hakee paikkaansa. SISU-radio uudisti nettisivunsa vuonna 2018, joten toimeksiantajaa kiinnosti myös tietää, kuinka paljon nettisivuilla vierailaan, ja millaista tietoa sieltä haetaan.

Kyselyssä kartoitettiin myös, millaista sisältöä yleisö toivoisi SISUn sosiaalisesta mediasta löytävän.

4.2.1 Ketkä vierailevat SISUn nettisivuilla ja sosiaalisessa mediassa?

Kyselyyn vastannaista yli puolet on vierailut ainakin kerran SISU-radion nettisivulla. Vain harva vastaaja kertoi käyvänsä SISUn nettisivuilla tasaisin väliajoin, mutta muutamat vastaajat vastasivat vierailevansa satunnaisesti verkkosivuilla etsimässä tietoa – esimerkiksi kerran viikossa, kuussa tai vuodessa. Useat vastaajat kertoivat hakevansa tietoa juuri suomalaisten tapaamisista ja mahdollisista kiinnostavista tapahtumista.

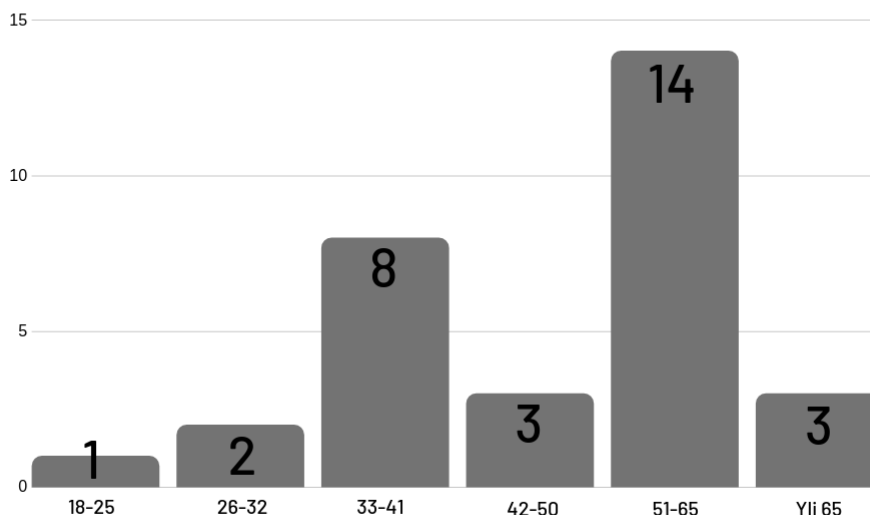
Harvemmin, etsin silloin jotain tilaisuuksia, konsertteja tms (yli 65-vuotias vastaaja)

Kyselyyn vastanneista yli neljännes on tykännyt SISUn sivusta Facebookissa. Facebook-sivusta tykänneistä lähes jokainen ilmoittaa myös kuuntelevansa SISUn lähetyksiä edes silloin tällöin. Suurin osa Facebook-tykkääjistä on 51-65 -vuotiaita (Kuvio 7). Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että juuri tämä ikäryhmä kattaa noin yli kolmanneksen kyselyyn vastanneista, joten on luonnollista, että ikäryhmä on eniten edustettuna myös Facebook-tykkääjien keskuudessa.

Kyselyyn vastanneista 33-41 -vuotiaista lähes puolet ovat tykänneet SISU-radion Facebook-sivusta. Heidän ikäryhmänsä toivoo sosiaalisen median puolella tietoa tapaamisista ja tapahtumista, kun taas suosikkisisällöiksi radion puolella mainitaan esimerkiksi haastattelut.

FACEBOOK-TYKKÄÄJIEN IKÄJAKAUMA

TYKKÄÄJÄT, YHTEENSÄ

Kuvio 7. Facebookissa SISU-radiosta tykänneiden ikäjakauma. (n=31)

4.2.2 Nettisivujen ja sosiaalisen median roolit tulevaisuudessa

SISUn nettisivuja pidetään toimivana tapahtumakalenterina, ja vastaajat toivovatkin jopa vahvempaa tiedottamista suomalaisia mahdollisesti kiinnostavista tapahtumista. Vastaavaa saksansuomalaisten ”tapahtumakalenteria” ei alueella ole, joten SISU on tiettävästi ainoa taho, joka kokoaa tapahtumat yhdelle alustalle.

SISU radion vahvaa roolia kaikkia suomalaisia yhdistävänä ja edistävänä tekijänä. Erityisen tärkeä on tapahtumakalenteri. (51-65 -vuotias vastaaja)

Kartoitin kyselyssäni vastaajien toiveita myös sosiaalisen median suhteen. Myös sosiaalisen median puolelle toivotaan tietoa nimenomaan tapahtumista. Muutamassa vanhemman vastaajan vastauksessa toivotaan sosiaaliseen mediaan lisää sisältöjä kulttuurin ja taiteen alalta (ks. alla) – toisaalta eräs nuori vastaaja taas toivoo ”hauskoja klippejä” SISUn Facebook-sivulle. Vastausten pohjalta voidaan sanoa, että eri ikäluokat käyttävät sosiaalista mediaa eri tarkoituksiin, ja siksi onkin vaikea sanoa, millainen sisältö sosiaalisessa mediassa puhuttelisi mahdollisimman suurta joukkoa.

Kulttuurivinkkejä ja tietoa pinnalla olevista aiheista, tarpeista ja tapahtumista. Toivoisin toimintamuotona verkottumismahdollisuutta, ”osaamispankkia”, josta voisi löytää eri ammattialojen ihmisiä kertomaan alastaan, taiteilijoita esiintymään yhteisiin tilaisuuksiin jne. (ote vastauksesta, 51-65 -vuotias vastaaja)

Tällä hetkellä Sisu-radio jää aika etäiseksi, verrattuna esim Ylex:n Facebook-sivuun. Esim. Hauskoja klippejä olisi kiva katsoa. (18-25 -vuotias vastaaja)

Myös ennakkotietoja SISUn tulevista lähetyksistä toivottiin erityisesti Facebookin puolelle. Aikaisemmat tutkimukset paikallisradioiden sosiaalisen median käytöstä osoittavat, että toimiva Facebook-markkinointi edellyttää ajankohtaisia tilapäivityksiä säännöllisesti, jopa päivittäin. Esimerkiksi ajastetuilla julkaisuilla SISUn toimittajat voisivat jakaa sisältöjä sosiaaliseen mediaan ja linkkejä nettisivuille. Tämän lisäksi toimittajat voisivat rohkaista kuulijoita vuorovaikutukseen tarjoamalla sisällöt yleisön kommentoitavaksi. (Näslund 2015, 29.) Aktivoimalla yleisöä SISUn toimittajat saisivat mahdollisesti sisältöä myös radiolähetyksiinsä ja side median ja yleisön välillä saattaisi kehittyä.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselyyni vastanneiden ikäjakaumasta voi arvioida, että saksansuomalaisten SISU-radion koetaan olevan vanhemman sukupolven ohjelma. Kyselyn tuloksissa näkyi kahtiajako: esimerkiksi musiikkivalinnat saivat sekä ruusuja että risuja, ja sosiaalisen median puolelle toivotaan yhtä lailla huumoria ja kulttuuria. Lähetyksiin taas toivotaan vahvempaa tiedottamista tapahtumista, mutta myös syvällisempää pureutumista aiheisiin. SISUn nykyinen ja mahdollinen tuleva kuulijakunta ei ole homogeeninen, eikä näin ollen ole helppo tehdä sisältöjä, jotka miellyttäisivät sekä vanhempaa että nuorempaa saksansuomalaista aikuisväestöä.

Paikallisradioiden tilaa ja tulevaisuutta tutkineen Juuso Kallion mukaan yksi radion tulevaisuuden suurimmista haasteista on tulevat kuuntelijasukupolvet. Kallion haastattelemien radiotoimitusten esimiesten mukaan nuoret tulevat todennäköisesti kuluttamaan samanlaisia sisältöjä kuin radio välineenä tällä hetkellä tarjoaa, mutta on vielä epäselvää, tulevatko nuoret hakemaan tämän sisällön radiovastaanottimien kautta vai muista audiopalveluista. Kallion mukaan radion kiinnostavuus tulee yhä enemmän perustumaan ilmiöihin ja juontajien persooniin. (Kallio 2015, 42.)

Samalla kun radion erityisasema musiikin lähteenä on murtunut, henkilöbrändien vaikutus on korostunut entisestään. Radiokanavat ja -ohjelmat profiloituvat ja erottuvat toisistaan juontajiensa ja toimittajiensa kautta. (Kotisaari ym, 48.) Vaikka SISU-radion kaltaisella, paikallisella vähemmistöradiolla ei olekaan varsinaisesti ”tähtijuontajia”, voisi SISU-radio olla mielestäni vielä vahvemmin juontajiensa kerronnan ja persoonien varassa. Kuuliija voi helposti samaistua juontajaan, kun alkuasetelma on sekä kuulijalla että juontajalla sama: molemmat ovat saksansuomalaisia, ja heillä on todennäköisesti yhteneväisiä kokemuksia, joista juontaja voi ammentaa parasosiaalista suhdetta. Tätä suhdetta olisi mahdollista tiivistää sosiaalisen median puolella esimerkiksi pyytämällä yleisöltä kommentteja käytettäväksi suorassa lähetyksessä, mutta myös esiintymällä kanavissa enemmän omilla kasvoilla. Juontajasta voisi tulla kuulijalle läheisempi vaikkapa sosiaaliseen mediaan ladattujen videoiden avulla – näin kuulija myös näkisi, millainen juontaja äänen takaa löytyy.

SISU-radion merkitys saksansuomalaisille koostuu osittain siitä, että SISUn kaltainen yhteisöradio *on olemassa*: sitä pidetään merkityksellisenä, vaikka sisällöt eivät puhuttelisikaan. Toisaalta SISU-radion merkitystä tiedonvälittäjänä ei pidä myöskään

vähätellä, eikä sitä sovi unohtaa. SISU on edelleen monelle, erityisesti vanhemmalle saksansuomalaiselle, se kanava, josta löytää tiedot tapahtumista ja tapaamisista, mutta myös ulkosuomalaisia koskevia uutisia. Se, että niin moni mainitsi tapaamisten tiedottamisen tärkeyden vastauksissaan, kertoo siitä, että yhteisöllisyys, toisten suomalaisten tapaaminen ja heidän tarinoidensa kuuleminen koetaan tärkeänä. SISU koetaan kanavana, jossa tällaista yhteisöllisyyttä lisäävää tietoa voidaan jakaa. Lienee kuitenkin sukupolvikysymys, halutaanko tieto esimerkiksi tapahtumista selvittää tulevaisuudessa internetistä ja sosiaalisesta mediasta vai radiosta.

SISU-radion kuuntelijat ovat keskimäärin keski-ään ylittäneitä. Muiden paikallisradioiden tavoin SISUn tulevaisuuden haaste onkin erityisesti nuoremman sukupolven tavoittaminen ja heidän mielenkiintonsa herättäminen. Tärkeää olisi, että paikallisradiot – SISU mukaan lukien – ottaisivat nuoret mukaan toimintakonseptien kehittelyyn ja kenties myös itse radion tekemiseen (Kallio 2015, 46). Nuorten saksansuomalaisten mukaan ottaminen SISU-radion vapaaehtoisten joukkoon saattaisi houkutella uusia kuulijoita varsinkin nyt, kun Radio X on siirtänyt lähetykset myös podcastin muotoon.

Jo lähitulevaisuudessa SISU-radion olisi kannattavaa erotella lähetyksilleen ja sosiaalisen median kanavilleen selvemmat 'tehtävänjaot'. SISUn nettisivuilla on kätevästi pidetty tapahtumakalenteri, josta ihmiset osaavat jo etsiä tietoa tulevista tapahtumista ja Facebook-sivu toimii oivana, lyhyenä puffina ja sisäänheittäjänä nettisivuille. Radiolähetysten täytynee kuitenkin pureutua hieman tapahtumakalenteria syvemmälle, jotta se kiinnostaa tulevaisuudessa myös sitä sukupolvea, joka tulee näkemään tapahtumamainokset sosiaalisen median kanavissa. Kenties tarinallisuus ja juontajien rohkea heittäytyminen voisivat olla avain tähän, sillä vastausten mukaan ihmiset haluavat samaistua ja kuulla toisten ulkosuomalaisten kokemuksia.

Tämä opinnäytetyö on vain pintaraapaisu yhden vähemmistömedian vaikutuksista ja merkityksestä eräässä ulkosuomalaisessa yhteisössä. Esimerkiksi saksansuomalaisten identiteettiä ja siihen vaikuttavia asioita voisi tutkia monellakin eri tieteenalalla ja eri näkökulmista. Journalismin ja mediatutkimuksen kannalta mielenkiintoisia jatkotutkimuksen aiheita ovat muun muassa sosiaalisen median merkitys ulkosuomalaisten kulttuurin ja identiteetin rakentumisessa sekä vähemmistöradioiden tulevaisuus yhä monikulttuurisemmassa Suomessa, Euroopassa ja maailmassa.

LÄHTEET

Bürgermedien in Deutschland 2015. Bundesverband Offene Kanäle, Bundesverband Bürger- und Ausbildungsmedien. Viitattu 6.1.2019 <http://bok.de/wp-content/uploads/2016/01/B%C3%BCrgermedien-in-Deutschland.pdf>.

Finnpanel 2018. Radiota kuuntelee aamuisin yli 2,5 miljoonaa suomalaista. Viitattu 26.10.2018 <https://www.finnpanel.fi/tulokset/tiedote.php?id=220>.

Hakola, M., 2006. Juurtuvat juuret ja reitit – Kielellisesti rakentuva kulttuuri-identiteetti Portugalissa asuvien suomalaisten haastatteluissa. Pro gradu -tutkielma. Sosiologian ja sosiaalipsykologian laitos. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 26.10.2018 <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/93264/gradu00945.pdf?sequence=1>.

Hall, S. 1999. Identiteetti. Suom. & toim. M. Lehtonen & J. Herkman. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Hall, S. 2003. Kulttuuri, paikka, identiteetti. Suom. J. Koivisto. Teoksessa M. Lehtonen & O. Löytty. (toim.) Erilaisuus. Tampere: Vastapaino.

Hautaniemi P. 2001. Etnisyys ja kulttuuri. Teoksessa A. Forsander, E. Ekholm, P. Hautaniemi, A. Abdullahi, A. Alitolppa-Niitamo, E. Kyntäjä & N. Quoc Cuong. (toim.) Monietnisyys, yhteiskunta ja työ. Helsinki: Yliopistopaino.

Hechler, K. 2018. Henkilökohtainen tiedonanto 2.2.2018.

Hokkila K. 2013. ”Mut mä en oo koskaan laskenu itteeni perusextraks” – ammatti-identiteetti uuden työn kontekstissa. Pro gradu -tutkielma. Kauppatieteiden laitos. Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 23.11.2018 http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20130538/urn_nbn_fi_uef-20130538.pdf.

Isotalus P. 1994. Ystävyyttä kuvaruudun läpi? Katsaus parasosiaalisen suhteen tutkimuksiin. Media & Viestintä 17(1). Viitattu 20.2.2019 <https://doi.org/10.23983/mv.63383>.

Jansson, A. 1999. Contested Meanings: Audience Studies and the Concept of Cultural Identity. Department of Journalism and Mass Communication. University of Gothenburg. Viitattu 19.2.2019. https://www.researchgate.net/profile/Andre_Jansson/publication/277990537_Contested_Meanings_Audience_Studies_and_the_Concept_of_Cultural_Identity/links/564aef2708ae44e7a28e43da/Contested-Meanings-Audience-Studies-and-the-Concept-of-Cultural-Identity.pdf.

Juppi P. 2011. Globaali yhteiskunta tarvitsee moniäänistä glokaalia mediaa. Turku: Tulevaisuuden tutkimuksen seura. Viitattu 5.11.2018. <http://www.doria.fi/handle/10024/75159>.

Kallio J. 2015. Paikallisradio nyt ja tulevaisuudessa. Opinnäytetyö. Viestinnän koulutusohjelma. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Viitattu 19.2.2019
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/87523/Kallio_Juuso.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Kivikuru U. & Pietiläinen J. 2014. Matkalla maailmankylään? Teoksessa U. Kivikuru & J. Pietiläinen. (toim.) Maailman media. Helsinki: Sosiaalitieteiden laitoksen julkaisuja.

Kotisaari M., Kilpi R., Laiho J. & Lehtinen K. 2014. Radion tulevaisuus. Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisuja. Viitattu 20.2.2019
http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/77910/Julkaisuja_8-2014.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Kyytsönen, O. 2018 & 2019. Henkilökohtainen tiedonanto 8.2.2018 & 23.2.2019.

Käkelä K. 2018. "Ne kuvittelee tuntevansa meidät" Tutkimus radiojuontajien keinoista edesauttaa ja ylläpitää kuuntelijoiden parasosiaalista suhdetta. Pro gradu -tutkielma. Viestinnän, median ja teatterin yksikkö. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 21.2.2019
<https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/103255/1524231073.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Lashbrook T. 2018. Henkilökohtainen tiedonanto 6.3.2018

Lindholm R. 2016. Yhteisöllinen radio – Kyselytutkimus Turun ammattikorkeakoulun kampusradiosta. Opinnäytetyö. Journalismin koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 5.11.2018
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/113770/yhteisollinen_radio_lindholm.pdf?sequence=1.

Lintula H-M & Rämö V. 2011. Sisuradion merkitys ruotsinsuomalaisille. Opinnäytetyö. Journalismin koulutusohjelma. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 26.10.2018
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/35661/Ramo_Ville_Lintula_Hanna-Mari.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Malinen S. 2016. Kanadan ulkosuomalaiset suomen kielen ylläpitäjinä. Maisterintutkielma. Humanistinen tiedekunta. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 30.10.2018
<https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/52456/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-201612195174.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.

Näslund, I-M. 2015. Miten paikallisradiot hyödyntävät sosiaalista mediaa? Opinnäytetyö. Viestinnän koulutusohjelma. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu. Viitattu: 26.10.2018
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/91499/Naslund_Ida_Maria.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Pietiläinen V. 2013. Tavoitteena lukijoidensa näköinen lehti, Kanadan Sanomien lukijatutkimus. Opinnäytetyö. Journalismin koulutusohjelma. Haage-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 5.1.2019 <https://core.ac.uk/download/pdf/38092350.pdf>.

Radio X. Über Radio X (suomennos: Tietoja Radio X:stä). Viitattu 6.1.2018 <http://www.radiox.de/ueber-radio-x>.

Saarentalo-Vuorimäki J. 2014. Finnish expatriates' adaptation to a multicultural environment. Väitöskirja. Sosiaalitieteiden laitos. Helsinki: Helsingin yliopisto. Viitattu 21.2.2019 <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.877.2897&rep=rep1&type=pdf>.

Sisu-radio. Toimitus. Viitattu 4.11.2018 <http://sisu-radio.de/sisu-radio/toimitus>.

Suomi-seura 2019. Avustukset ulkosuomalaisyhteisöille. Viitattu 19.2.2019 <https://suomi-seura.fi/avustukset-ulkosuomalaisjarjestoille/>

Tiittula L. 1997. Kulttuurien välinen viestintä. Teoksessa P. Pitkänen. (toim.) Näkökulmia monikulttuuriseen Suomeen. Helsinki: Oy Edita

Widmayer, P. 2018. Henkilökohtainen tiedonanto 7.3.2018

Lomakekysely

SISU-radion merkitys saksansuomalaisille

Tämä kysely kartoittaa suomalaisen SISU-radion merkitystä saksansuomalaisille. Tulokset kootaan anonymisti opinnäytetyötä varten. Tutkimuksen suorittaa journalismin opiskelija Meeri Niinistö Turun AMK:sta, yhteistyössä SISU-radion kanssa.

Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti, ja vain tutkimuksen tekijä saa tiedot käyttöönsä. Valmiissa opinnäytetyössä vastaajilla on täysi anonymiteetti. Opinnäytetyö julkaistaan Theseus-tietokannassa (<https://www.theseus.fi/>). Kysely on suunnattu vain yli 18-vuotiaille.

Lisätiedot: Meeri Niinistö, +358451207274, meeri.niinisto@edu.turkuamk.fi ja Outi Kyytsönen, SISU-radio, sisuradio@live.de, +4915143237455

Perustiedot

Vastaajan tiedot

Ikä *

- 18-25
- 26-32
- 33-41
- 42-50
- 51-65
- Yli 65

Asuinpaikka *

Lyhyt vastausteksti

Kuinka pitkään olet asunut Saksassa? *

- 0-3 vuotta
- 4-6 vuotta
- 7-10 vuotta
- yli 10 vuotta

Kansalaisuus

Lyhyt vastausteksti

SISU - radio

SISU-radio

Suhteesi SISU-radioon

Kuinka usein kuuntelet suomalaista SISU-radiota? *

- Joka viikko
- 1-2 kertaa kuukaudessa
- 3-4 kertaa puolessa vuodessa
- 1-4 kertaa vuodessa
- En kuuntele SISU-radiota lainkaan

Kuunteletko SISU-radiota... *

- FM-radiosta
- nettiradiosta
- mobiiliapplikaation kautta
- en kuuntele Sisuradiota

Jos vastasit, ettet kuuntele SISU-radiota - miksi?

Pitkä vastausteksti

Miksi kuuntelet SISU-radiota? Voit valita useamman *

- Kielen takia
- Kuullakseni suomalaisten tapaamisista ja tapahtumista
- Kuullakseni, mitä Suomessa tapahtuu
- Kuullakseni suomalaisia koskettavia uutisia
- Musiikin takia
- Kuuntelen muutenkin paljon radiota, ja Sisuradio on vain yksi ohjelma muiden joukossa
- En kuuntele Sisuradiota
- Muu...

Millaisista SISU-radion sisällöistä sinä erityisesti pidät? (puheenaiheet, haastattelut...)

Pitkä vastausteksti

Kuinka tärkeänä pidät, että saksansuomalaisilla on oma radio-ohjelma? *

	1	2	3	4	5	
En pidä tärkeänä	☐	☐	☐	☐	☐	Pidän tärkeänä

Uskotko, että sosiaalisen media myötä SISU-radion merkitys on muuttunut? *

	1	2	3	4	5	
On muuttunut - löydän minua kiinnostavat aiheet, tiedot ja uutiset muualta netistä	☐	☐	☐	☐	☐	Ei ole muuttunut - radio on muusta mediasta huolimatta minulle tärkeä median väline

SISU-radion nettisivut ja sosiaalinen media

Kuvaus (valinnainen)

Oletko vierailut SISU-radion nettisivuilla? *

- Kyllä
- Ei

Oletko tykännyt SISU-radiosta Facebookissa? *

- Kyllä
- Ei

...

Kuinka usein vieraillet SISUn netti- tai Facebook-sivuilla ja millaista tietoa etsit?

Lyhyt vastausteksti

SISU-radion tulevaisuus

Millaista sisältöä haluaisit kuulla enemmän?

Millaista sisältöä haluaisit kuulla enemmän SISU-radion radiolähetysissä?

Pitkä vastausteksti

Millaista sisältöä toivoisit saavasi SISU-radion sosiaalisen median kautta?

Pitkä vastausteksti
